JAVA-BODE.

[N]IEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. Woensdag 26 October. N°. 85.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is *zestig duiten* voor de *vijf woorden*, behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

[D]e uitgever van den *Java-Bode* vindt [zich] verpligt beleefdelijk te verzoeken [om] te plaatsen Advertentiën, uiterlijk [om] *half twaalf* ure van den dag der [uit]gave, ter Drukkerij van het Blad, te [do]en doen bezorgen, zijnde het hem [and]ers onmogelijk de later aangebo[d]en in het Nommer van dien dag op [te] nemen.

W. BRUINING.

[Bij] besluit van den 22sten October 1853 no. 1, is de staatsraad [in b]uitengewone dienst, waarnemende vice-president van den raad [van N]ederlandsch-Indie, *J. P. C. Kaloffs*, gedurende de ongesteld[heid] van den Gouverneur-Generaal, belast met het dagelijks beheer [der z]aken.

Civiel Departement.

BENOEMD:

[Tot] eersten substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia, [M]r. *F. P. J. Fleur*, thans tweede substituut-griffier bij dien raad.

[Tot p]akhuismeester bij het zout-hoofddepôt te Boender. *P. L. Leijke*, [ge]wezen opziener bij de zoutpannen te Kandanghouer (Cheribon), thans op wachtgeld.

TIJDELIJK OPGEDRAGEN:

[De w]aarneming der betrekking van lid in de weeskamer te Batavia, [a]an den sekretaris dier kamer *H. J. van der Plas*.

[De w]aarneming der betrekking van sekretaris der weeskamer te [B]atavia, aan den boekhouder bij de kamer *C. R. Busscher*.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

[Op zij]n verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, de officier van [g]ezondheid der derde klasse *J. C. Ploem*.

Marine-Departement.

ONTSLAGEN:

[Eervol], de kapitein-luitenant-ter-zee *J. M. Kuijp*, als wd. hoofd-[ad]ministrateur der marine; onder te kennengave van 's gouver[ne]ments goedkeuring over de wijs, waarop hij die betrekking [h]eeft vervuld.

OPGEDRAGEN:

[De w]aarneming der betrekking van hoofd-administrateur der marine, [a]an den inspecteur van administratie bij de Nederlandsche marine *P. C. W. Anémaet*.

BENOEMD:

[Tot d]irekteur van het marine-établissement te Soerabaya, de kapi[te]in-luitenant-ter-zee *J. M. Kuijp*.

Advertentien.

[D]e le aanwezende Ingenieur van den Waterstaat maakt bekend [dat o]p Vrijdag 28 October a. s. ten zijnen burele, des morgens ten [...], openbaar zal worden uitbesteed het vergrooten der school [van h]et diakonie-huis op Molenvliet.

[A]angekomen Vreemdelingen.

Van 20 tot en met 24 Oct. 1853.

[R]otterdamsch Hotel. *J. J. Heine*, van Samarang. — *C. Sandenberg Mathiessen*, van Soerabaya. — *John Price*, van [E]ngeland. — *John Brown*, van Sydney. — *N. Riordon*, van Engeland. — *James Whijte*, van idem. — *Richd. Brall*, van Londen. — *J. H. Wright*, van China. — *M. Fraser*, van Bombay. — *R. L. Rew*, van Singapore. — *Henry Down*, van idem. — *W. H. Hall*, van idem. — *Weinholdt*, van idem. — *MacDonald*, van idem. — *S. J. Clissoth*, van Ceylon — Mr. *Chance*, van Singapore. — *C. W. Whithe*. van idem. — Mejufvrouw *Duncan*, van idem. — Mevrouw *Morobury*, van idem. — *F. A. C. von Kervel*, van Anjer. — Mevr. *J. C. van Meerten*, van Soerabaya. — *P. van Wijhe*, van de reede

Marine Hotel. *F. IJlstra* en familie van Bandong. — *H. Sweijs*. van Pasoeroean. — *P. Vader*, van . . . . — *F. G. Reinits*, van . . . . — *M. L. J. van Asperen*, van de reede. — *B. A. van der Kieft*, van idem.

Hotel Willem II. *T. T. Kleijn*, uit het hospitaal — *F. W. Dolgen*, van Padang. — *G. A. van Kesteren*, van Buitenzorg.

Hotel der Nederlanden. *S. Hoogland*, van Samarang. — *P. E. A. van der Wijck*, van Padang. — *C. Waitz* en echtgenoot, van 's Hage. — *Waitz*, van idem. — *G. Wiggers* en echtgenoot, van Samarang. — *J. van der Meijden*, van Tagal, — *N. C. de Fremery*, van de reede. — *W. Qann*, van Hartlepool. — *W. M. Birbee*, van Soerabaya. — *S. P. Streeley*, van idem, — *H. M. Oosthoek*, van land Menting.

Vendutien.

Op Donderdag 27 October, voor de pakhuizen van *Adam en Co.*

Op Vrijdag 28 October, voor een der [...]erche pakhuizen.

Op Maandag 30 October, voor het woonhuis van den heer J. *M. Kuijp*, op Kroekoet.

Op Dingsdag 1 November voor het kommissiehuis van *A. van Ommeren en Co.*

Advertentiën.

MOEDERLEED EN MOEDERVREUGDE. (*vervolg*)

[...]een," antwoordde de moeder. maar zij heeft zeer [...]te doen." Sedert dien tijd scheen het dat Martin [...]geducht veel te doen had. Verscheidene malen [...] liep hij Leonore's woning voorbij, terwijl hij met [...]oogen naar het schoone meisje uitkeek. Eindelijk [...]kte het hem op eenen schoonen meiavond haar aan [de h]uisdeur te zien staan. Maar een ijskoude schrik [...] door het hart van den verliefden koopman, toen [hij o]p Eleonore's arm een kind ontdekte, dat zij tee[d]erkoosde. Vol ijverzucht spoedde hij zich naar [...]

[...] de dochter van de weduwe Niedner getrouwd?" [...] hij schijnbaar onverschillig aan zijne huishoud[ster]. » Ik zag toevallig dat zij een kind op den arm [...] hetwelk zij teeder scheen te beminnen."

[»G]etrouwd is mejuffer Niedner niet," antwoordde de [...] huishoudster, die sedert lang de ware gevoelens [van h]aren heer geraden had — » moeder en dochter [geven] het kind voor een vondeling uit, maar niemand [geloo]ft zulks. Hoe zou dat jonge meisje ook anders [kamenier]vrouw van het hof zijn geworden, en thans in [staat z]ijn om de schulden haars vaders af te betalen?"

[Va]n nu af aan, sprak Martin nooit weder een woord [over E]leonore — ja, hij scheen zich meer en meer met [zijne h]andelszaken bezig te houden. Maar ook dit middel baatte niet; want eenige maanden later besloot hij eene lange reize te doen, van welke hij eerst na verloop van een jaar dacht terug te keeren. Hij droeg zijne zaken en alle overige aangelegenheden aan zijnen ouden vertrouwden boekhouder op, wien hij eene onvoorwaardelijke volmagt verleende.

Na Martin's vertrek, kwam ook Eleonore weder terug zoo dikwijls de betaaldag verscheen.

DE HUISGENOOTEN.

Drie maanden later betrok een jongmensch, een kantoorschrijver, een ledig staand kamertje op de eerste verdieping van het zelfde huis, waarin Eleonora met hare moeder woonde. Hij noemde zich Schmiedel, was zeer menschenschuw. ging 's morgens vroeg uit en kwam eerst 's avonds laat weder te huis. Somtijds bleef hij eenige dagen achtereen t'huis, waar hij zich dan opsloot en hoogst zelden te voorschijn kwam. Hij groette altijd zeer beleefd, maar anders had hij niets innemends in zijne manieren.

Behalve de komst van dezen nieuwen huisgenoot verbrak niets merkwaardigs het eenzelvige leven van Eleonore. Er was een brief van Camilla gekomen, waarin zij breedvoerig sprak over de eer, het rijke inkomen, maar ook over de deftige levenswijze, waaraan zij als eerste operazangeres te Weenen onderworpen was. Er was eene banknoot van 50 gulden bijgevoegd, benevens de belofte om in 't vervolg meer te zullen zenden.

De vreugde der moeder over Camilla's brief en geschenk was niet zeer groot. » Gij," zeide zij tegen Eleonore, » gij hebt geen jaarlijksch inkomen van 5000 gulden zoo als uwe zuster, en toch hebt gij reeds driemaal zooveel van onze schulden afbetaald, als deze banknoot bedraagt."

Eene nog veel grootere verrassing wachtte Eleonore, toen zij tegen het einde des volgende maand het gewone geld bij den ouden boekhouder giug betalen. Deze schoof de medegebragte zes daalders terug en zeide: » gij zijt mijnen heer niets meer schuldig. Ziehier de verscheurde schnldbekendtenis uws vaders, en daar," — terwijl hij eenige zware geldrollen voor den dag haalde — » zijn de 126 daalders terug, die gij in 21 maanden afbetaald hebt. Gave God dat alle schuldenaars zoo eerlijk dachten en handelden als gij! Dan zou het op de wereld vrij wat beter uitzien. God zegene u, lief kind."

De oude man schudde Leonore's hand met veel hartelijkheid en met tranen in de oogen. Leonore was als verstomd, Zij bloosde en verbleekte beurtelings. Hare lippen wilden spreken, maar konden het niet. Gedurende eenige minuten beschouwde de boekhonder de ontroering van het jonge meisje, en sprak toen met vaderlijke liefde en ernst: » kom, neem alles mede; daar komen andere menschen om mij te spreken." Hij leide

COMMISSIEHUIS
MEESTER CORNELIS.

Samarangsche Sarongs, Beschuit, Wagen en Bandietuigen, Schoenen, Banken, Stoelen en groote Matten, benevens gerookte tongen. (961)

COMMISSIEHUIS
MEESTER CORNELIS.

Prachtige geborduurde Venster en Bed Gordijnen, echte Rozen olie. (962)

BONNIOL,
Mr. Kleedermaker te *Batavia*.

Rokken en Jassen van zwart laken 1 kwaliteit	*f* 50,—
Militaire en Schuttersjassen van blaauw laken.	» 50.—
Broeken van zwart satin de laine. 1 kwaliteit.	» 25,—
Tricot-broeken (Bonjean) zwart.	» 25,—
Tricot-boeken (gekleurd) van . . . . *f* 18.— a	» 22.—
Gekleurde zijden en zwart satijnen vesten *f* 10.— a	» 15,—

Wanneer men zelf de stoffen verlangt te leveren, is de prijs van het maakloon voor rok of jas *f* 25,—
Van een broek. » 6,—
Van een Vest. » 6,—

Hij vervaardigt eene geheele kleeding binnen den tijd van 48 uren. (890)

TE KOOP

Het land Kimbangan, te bevragen bij
(985) P. DE GROOT, te *Parapattan*.

Wordt te koop of te huur gevraagd:

Eene melkgevende Ezelin, waarvan het veulen niet ouder is dan 3 of 4 maanden.
Adres bij *H. M. van Dorp*. (975)

TE HUUR.

Een huis gelegen in de Batoe-Toelis. Adres
(979) A. THIEBAULT.

TE HUUR

Een klein benedenhuis aan de Groote Rivier à *f* 30,— 's maands.
Adres aan het Bureau dezer Courant. (964)

Wissels op *Londen*.
bij
(927) MORGAN, MELBOURN & Co.

Wissels op *Nederland*,
bij
(921) B. SANIER, SUERMONDT & Co.

Wissels op *Nederland*
bij
(878) DE WEERDT, RUYL & Co.

f 25000,— in leen.

Te bekomen tegen eerste verband bij
(968) W. L. BLANKERT qq.

De ondergeteekende, den heer *M. Blok*, te Cheribon gemagtigd hebbende, zijne uitstaande pretentien in te kasseeren, zoo verzoekt hij bij deze zijne debiteuren dringend, het door hen verschuldigde ten spoedigste aan dien heer te voldoen, indien zij zich van geregtelijke vervolging wenschen te vrijwaren.
(972) J. J. DORNSEIFF.
CHERIBON, 15 *October* 1853.

L. K. van Swieten vertrekt, gemagtigde Mr. *G. ten Kate*. (963)

Door H. M. VAN DORP te *Batav*[ia]
is weder ontvangen:

Propatria in verschillende qualiteiten.
» met dwarslijnen.
Groot- en klein Mediaan.
» » met dwarslijnen.
Rekening-Courant postpapier.
Factuur » »
Rouw postpapier 1e. qualiteit, in 4o. en 8o.
Rouw-Enveloppes.
Engelsche Linnen Envelloppes.
Kopieër postpapier
Muziekpapier.

Zwarte- en gekleurde prenten [in] verschillende prijzen.
Teekenpapier in alle formaten.
Teekenpotlooden.
Kopieërinkt.
Verwdoozen.
Passerdoozen.
Roode-, Zwarte- en Blaauwe i[nkt].
Stalenpennen, waaronder *d'Em*[manuel] pen, van eene uitmuntende [qua]liteit, per doosje van 100 stuks *f* 4[...]

Berigt voor *Palembang*, *Banka* en *Riouw*.

Belanghebbende wordt bij deze kennis gegeven, dat de afzending van Dr. *van Hoëvell's Tijdschrift* en *de Indier* aan te vangen, met den jaargang 1854, *per mail regtstreeks* aan abonnés op bovengenoemde plaatsen woonachtig. zal geschieden.

Abonnementen op die voorwaarden worden, mits met vooruitbetaling, aangenomen bij
(971) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Boekhandel van *Lange & Co.*

Inteekening op belangrijke boekwerken:

Gedenkschriften van den graaf *van der Duyn van Maasdam* en baron *van der Capellen*.

Toelichting en verdediging van eenige daden van zijn bestuur in Indië, door *J. J. Rochussen*.

Revue des deux mondes, het meest beroemde Tijdschift, 1853, enz.

Men zie verder No. 7 van ons *Kunst- en Letternieuws*, met de mail couranten circulerende.

ontvangen:

Zeer fraaije kunstplaten en keurige portretten. (973)

GEILLUSTREERDE ALMANAK VOOR 1[854]
Ontvangen per Landmail door
(965) VAN HAREN NOMAN & KOLF[F].

Stoomschip AMBON.

Het vertrek van dit stoomschip, via Sam[arang] en Soerabaya, naar Macasser en de Molu[kken] is voorloopig van hier bepaald op Zond[ag] 30 dezer, des morgens ten acht ure.

Voor Passage en nadere lichtingen, gelieve men [zich] te wenden tot
de Agenten
(974) B. KOPERSMIT & C[o].

Voor passage naar Nederland wordt aan[geboden] den het nieuwe en snelzeilende barkschi[p Ja]coba & *Christina*, gezagvoerder *J. C.* [...] voerende een geexamineerden Dokter, tha[ns lig]dende te Samarang, van waar het eerst[daags] alhier te Batavia wordt terug verwacht; het sch[ip is] expresselijk voor passagiers en uitmuntend ingerigt; [te bevragen] bij den gezagvoerder en bij de agenten
(982) HAAGER & SCHUURMA[N].

BATAVIASCHE TENTOONSTELLING.

De dag van den 22 dezer, Zaturdag ll., leverde weder het bewijs op dat de Inlander alhier een groot belang stelt in de Tentoonstelling. Het aantal Inlanders en Chinezen die het gebouw bezochten was grooter zelfs dan op den voor hen bestemden Zaturdag der vorige week en bedroeg het cijfer van 2661.

Op Zondag 23 dezer kon het bezoek mede talrijk genoemd worden en het geheele aantal bezoekers van den dag der opening (10 Oct.) tot en met gisteren (25 Oct.) bedraagt 9048, waaronder 5104 Inlanders en Chinezen en 790 militairen.

Van den 10 tot en met den 25 hebben de ontvangsten bedragen

Aan Abonnementsgelden	*f* 1745,—
» Entreegelden	» 3897,—
» verkochte Catalogussen	» 452,—
	f 6194,—

— De redactie is in de gelegenheid gesteld een voorstel mede te deelen, door een der leden van de commissie der Bataviasche Tentoonstelling. aan den heer President bij brief van 12 October jl. gedaan en uit daarbij den welgemeenden wensch, het nut van het doel van dit voorstel beamende, dat die brief van den geëerden inzender in aandachtige overweging zal worden genomen.

Zie hier een uittreksel van dat schrijven:

» Terwijl ik in de geestdrift deel, welke de door Uwe zorgen in het leven geroepene tentoonstelling algemeen heeft opgewekt en meer en meer blijkbaar wordt van hoe uitgebreid nut deze poging in het belang der kennis en der industrie van deze gewesten kan worden, heb ik mij de vraag gesteld, of het voorgestelde doel door de expositie alleen wel in die mate bereikt zal worden, als wenschelijk en mogelijk is.

Ik weet het, dat het voornemen bestaat tot nadere beraadslaging over de zamenstelling van een' uitvoerigen beredeneerden katalogus. Zoodanige katalogus, is zeker hier meer nog noodig dan bij exposities in de beschaafde landen van Europa en Noord-Amerika, en zal het kriterium zijn van hetgeen hier is niet alleen, maar ook van hetgeen hier worden kan en worden moe[t]. volgaarne bied ik mijne geringe vermogens aan o[m] dien katalogus dat gedeelte te bewerken, wat bi[nnen] den kring mijner kennis ligt.

Maar er is nog een ander punt waarop ik uwe [aan]dacht wensch te vestigen en wat niet minder wez[enlijk] is dan de expositie zelve.

Reeds bij mijn eerst bezoek der tentoonstelling [werd] de hoog opgewekte stemming door de expositie i[n mij] teweeg gebragt, niet weinig getemperd door de geda[chte] dat over eenige weinige maanden daarvan geen zig[tbaar] spoor meer zal zijn overgebleven en dat zelfs het [ge]bouw dan niet meer zal bestaan.

Ik overwoog de wenschelijkheid en de mogelijk[heid] om deze stichting, waartoe ik het geluk had te m[ogen] bijdragen, niet verloren te doen gaan.

De wenschelijkheid is niet twijfelachtig. Immer[s de] tentoonstelling, hoe geslaagd zij ook zij, is slech[ts te] beschouwen als eene proeve, als eene *eerste* tent[oon]stelling. welke na verloop van jaren zal behooren [*her*]*haald* te worden. Maar bij eventuele herhaling, zal [men] dan mogen rekenen op zoo groote vrijwillige bijdra[gen] als thans de expositie hebben ondersteund en mog[elijk] gemaakt? Ik stel alzoo vóór het mogelijke aan te [wen]den om het gebouw te behouden en des noods te [ver]beteren voor eene volgende tentoonstelling.

Aan dit voorstel knoopt zich een tweede. Va[n de] menigte voorwerpen die de tentoonstelling opluis[teren] zijn er zeer talrijke, welke noch behoeven terugg[ezonden] den noch verkocht te worden; — vele ook welk[er] verkoop zouden blijken eene uiterst geringe som o[p te] brengen, terwijl zij uit een industrieel, ethnologisc[h of] wetenschappelijk oogpunt van eene niet ondergesc[hikt] belangrijkheid zijn. Ik geef u beleefdelijk in ov[erwe]ging die voorwerpen te behouden en ze te doen st[rek]ken tot grondslag van een *Museum van Landbou[w en] Nijverheid van Nederlandsch Indie*; een Museum [dat] voortdurend, gelijk de expositie slechts tijdelijk [een] vraagbaak kan zijn voor de industrie en agrikultu[ur] deze gewesten en in latere tijden nog het standpunt [zal] aanwijzen, waarop die stonden in het begin van [de] tweede eeuwhelft. Aan het gebouw der Tentoo[nstelling]

het geld in Leonore's mandje en zeide haar goeden dag. Het jonge meisje verwijderde zich levendig aangedaan, terwijl zij stamelend haren dank betuigde. Door haar onbemerkt, had een ander persoon achter de dunne gordijnen der glazen deuren, welke den winkel van het kantoor scheidden, dit tooneeltje gadegeslagen.

Door allerlei onnuitsprekelijke gevoelens bestormd, begaf Eleonore zich op weg naar huis. Meer nog dan het geschenk, hadden de vriendelijke woorden en manieren van den ouden boekhouder een diepen indruk op haar gemaakt. Camilla had geschreven dat zij in de opera Armide elf malen achter elkander teruggeroepen was geworden. Kon deze toejuiching evenwel vergeleken worden met die, welke Eleonore zoo even van een enkel mensch ten deel gevallen was? Die zware geldrollen — waren ze niet eerlijk, ja zelfs zuur verdiend? Welk eene vreugde zou hare moeder over dat ongehoopte geluk gevoelen! Ach, Eleonore had den bewerker daarvan zoo zeer miskend, en zoo hardvochtig afgewezen! Met vreugde in het luid kloppende hart, maar toch met eenig leedgevoel over hare, zoo zij meende, onbillijke handelwijze kwam het jonge meisje t'huis.

Toen Schmiedel, de kantoorschrijver, op zekeren morgen zijne woning verliet, zag hij de deur der naburige kamer open staan, Deze had gedurende eenigen tijd, onbewoond zijnde, te huur gestaan. Schmiedel bleef staan, en wierp een nieuwsgierigen blik in de kamer van zijne buren. Eleonore knielde daar naast een emmer, en schuurde met vlijtige hand de planken. De menschenschuwe Schmiedel beschouwde de bekoorlijke gestalte van het jonge meisje met van liefde gloeijende blikken, en zijne voeten konden niet verder gaan. Plotseling echter verdwijnerde zijn gelaat, en hij haalde de vuisten.

Hiervan was alleen de kleine, thans tweejarige Emilie de oorzaak, welke, zonder vroeger door den toeschouwer opgemerkt te zijn, in een hoek van de kamer gezeten had, en nu voorwaarts trad om in het water te plassen.

Leonore zag zulks en zeide liefderijk: » neen, Emilie, gij moogt niet in het water loopen. Ga weêr in uw hoekje zitten en met uw popje spelen. Wees gehoorzaam. lief kind!''

Schmiedel verwijderde zich thans, om echter zeer spoedig terug te komen en verder ongemerkt te bespieden wat daar gebeurde. Hij zag hoe Leonore na het schuren de gordijnen opmaakte, hoe twee mannen den geheelen dag allerlei meubelen en huisraad aanbragten, waaronder zich ook eene piano bevond; en hoe, van nu af aan, Eleonore alle morgens, middagen en avonden met koffij, eten en andere onontbeerlijke zaken in de hand van den trap kwam en in die geheimzinnige kamer verdween, van welke zij alleen den sleutel bij zich droeg. Van den huisbaas vernam Schmiedel op zijne navraag niets anders, dan dat vrouw Niedne[r] nog deze kamer gehuurd had, daar zij sedert ee[nigen] tijd in betere omstandigheden scheen te verkeere[n dan] vroeger. Somtijds hoorde men op de piano spelen, [wan]neer het voorkwam, met eene enkele doch wel geoe[fende] hand. Dat deze naburige kamer bewoond werd, [was] viel niet te twijfelen, maar door wien? dat was de [vraag].

DE TERUGKOMST.

» Een zonderling mensch, die kantoorschrijver!'' [zeide] op zekeren avond vrouw Niedner tot hare dochter. Is een ware vijand van alle menschen, en nog [meer] van kinderen. Heeft hij ons ooit meer dan een woord toegevoegd, en hebt gij hem ooit Emilie een vriendelijk gezigt zien aankijken?''

» Hij schijnt ziekelijk te zijn, de arme man!'' woordde Leonore, » Dat komt van dat gedurige, en bukken.''

Hier ging de deur open, en eene dame in reis[kleeding] trad binnen.

» Goeden avond!'' sprak deze met eenigzins schorre stem. » Hoe gaat het?''

» Met wie hebben wij de eer te spreken?'' de moeder verwonderd.

De vreemde dame zette den hoed met den sluijer [af,] streek zich het haar van het voorhoofd, en antwo[ordde:] » ben ik dan in een paar jaren zoo onbekend geword[en]

zal dan tevens eene voortdurende bestemming zijn ewezen.

voorstel leidt mij als van zelf tot een derde. Ver-ing van velen is eene vermenigvuldiging van krach- Indien zoodanig museum als ik heb voorgesteld het oogmerk zijner daarstelling zal beantwoorden et noodig. dat een aantal mannen zich vereenige et te doen bloeijen, om dat nut er van te doen n, wat men er van zal mogen verwachten voor ndustriele ontwikkeling. vooral van de inlandsche kingen van deze bezittingen. Kennis van het ge-kige is de eerste stap tot verbetering en die kan uitblijven, wanneer eene vereeniging van de ken- ijver van velen er naar streeft om het bestaande dig te leeren kennen en het gebrekkige te verbete-

En zeker is er geen gunstiger tijd om zoodanig otschap tot stand te brengen dan thans, nu er reeds tijdelijke vereeniging in onze kommissie bestaat, tijdelijk naar hetzelfde doel streeft. Wat zou er kunnen zijn dat zich uit onze kommissie zooda-genootschap vormde? Dit, Mijne Heeren, wenschte n uwe ernstige overweging te onderwerpen. In- dit ontwerp voor verwezenlijking mogt worden aar geoordeeld, zou zoodanige vereeniging geschikt naam kunnen dragen van *Nederlandsch Indische schappij van Nijverheid.*

dien ik zoo gelukkig mogt zijn dat deze voorstellen l bij U vinden en het gebouw der tentoonstelling en blijvend Museum mogt worden ingerigt, dan zal behalve tot Museum ook nog tot andere nuttige ein- kunnen dienen. De ruimte zal er groot genoeg zijn ook daar het Museum en de Boekerij op te rigten de Natuurkundige Vereeniging in Nederlandsch In- welke het initiatief tot het daarstellen der tentoon-ing heeft genomen en ten deze gedaan heeft, wat lijk lag binnen den kring eener Maatschappij van erheid zooals die hierboven is voorgesteld.

elief Mijne Heeren, het hierboven in slechts ruwe ekken voorgestelde in overweging te nemen en u ekerd te houden enz.

BATAVIA.

E. de Gouverneur Generaal heeft ten gevolge r ernstige ongesteldheid het dagelijksch beheer der n opgedragen aan den staatsraad in buitengewone t, waarnemend Vice-President van Nederlandsch- e *J. P. C. Ruloffs*. Wij vernemen echter dat Zijne ellentie zich reeds aan de beterende hand bevindt.

Het muzykfeest, door de Maatschappij van toonkunst ven ter opluistering van de heugelijke gebeurtenis, ke dezer dagen alhier plaats vindt, werd jl. Vrijdag d, overeenkomstig de vroegere aankondigingen daar-, voortgezet en besloten door de uitvoering in de uwburgzaal van een buitengewoon vocaal- en in-mentaal concert.

efelijke toonen, harmonische klanken, smeltende orden spelen nog in ons hoofd rond en doen het van tijd tot tijd in maatbeweging heen en weder mmelen, nu wij ons nederzetten om van dien ge-ijken avond in korte trekken een verslag te geven. t is onze bedoeling niet hierbij in een kunstgerigt eden. Zooals wij reeds bij eene vorige gelegenheid igden, zijn wij daartoe niet in staat; doch al wa- wij ook bevoegde *Critici*, het zou met betrekking e gelegenheid, waarvan wij spreken, niet passen, van gebruik te maken.

ij willen dus alleen vermelden, welke zigtbare en bare blijken gegeven zijn, dat bij dit muzykfeest gehoor gestreeld; aller gevoel aangenaam getroffen , en hoe het scheen dat de geheele uitvoering van Concert algemeen genoegen verschafte.

onze verbeelding treden wij daartoe andermaal de even als op den avond van Dingsdag te voren smaak-versierde en weder schitterend verlichte zaal bin-en zien hoe daar niet alleen alle zitplaatsen, — welijks toereikend voor de dames — maar ook de plaatsen bijna overal zijn ingenomen, en hoe de ienlijke vergadering, waarvan de in digte rijen ge-n, met keur van toiletten prijkende dames het ost gedeelte uitmaken, en waarover een stroom van is uitgegoten. — een levendigen indruk wekkend uwspel oplevert.

ij hooren nu de symphonie van *Beethoven* No. 2 van het vol bezette. goed gerangschikte en door bekwamen en onvermoeiden *Reyckmans* bestuurde est tegenklinken en de bedenking. welke aanvan-jk bij ons oprees, dat het meesterstuk misschien te kt mogt zijn voor een concert, waarvan op het pro-mma het, laatste stuk No. 12 telt. vergeten wij bij elukkige uitvoering van hetzelve.

ulde zij toegebragt aan de Maatschappij van toon-st, wier ijverige pogingen het mogelijk maakten om weinig jaren tijds den muzykalen geest alhier zoo te wakkeren en te doen zamenwerken, dat mu-tukken, als het genoemde. en zoo als de Concert-erture van *Græve*, de feest ouverture van *de Klerck* de Ouverture Obéron van *Von Weber*, waarmede verder het eerste en tweede gedeelte van het Concert werden besloten, aangevangen door een goed orchest, kunnen uitgevoerd worden.

De Concert-ouverture van den heer *Græve* door den componist zelven gedirigeerd, mogt bij velen, die behalve op de uitvoering ook op de compositie zelve acht hadden geslagen, veel bijval en goedkeuring verwerven.

Verrukking en aandoening stonden beurtelings op ieders gelaat te lezen, bij de uitvoering der instrumentale stukken op het programma onder No. 2, 4, 8 en 10 aangeduid, als: fantaisie en variatien voor violoncel, van *Servais* op *Le désir* van *Beethoven;* fantasie voor hautbois, op motifs uit *Guido et Génèvra*, van *Guinta d'Albany;* variatien voor piano forte à quatre mains, van *Herz*, op den marsch uit *Guillaume Tell* en fantaisie-concertante voor viool en piano, van *de Beriot* en *Thalberg* op motifs uit *Les Huguenots.* Maar geen wonder, dat deze schoone muzyk iedereen bekoorde; want wie heeft ooit het meesterlijk spel van den begaafden violonist, de heer *B.* gehoord en is er niet door geroerd geworden? Wie heeft ooit toonen aan de hautbois hooren ontlokken, zoo als de herr *G. d'A.* dit kan, vooral wanneer hij zijne fantasien voordraagt, en is niet getroffen geworden? Of wie heeft de handen van de heeren *R.* en *D.* die de variatien voor piano-forte uitvoerden, meermalen op gelijke wijze en tot een gelijk doel gezamenlijk in werking gezien en is niet weggesleept geworden door de magt der toonen, daardoor te weeg gebragt? En eindelijk, wien is het in deze maatschappij niet bekend hoe de uitstekende violist, de heer *K.* zijn uitmuntend instrument meester is en welken lof en welke toejuiching hij over zijn vioolspel immer mog inoogsten? Genoeg zij het dus te zeggen. dat de bedoelde talentvolle meesters en beoefenaars der toonkunst hunnen naam schitterend hebben gehandhaafd.

Ook het vocaal gedeelte van het concert verwierf wel verdienden bijval. Wij gelooven de tolk te zijn van het algemeen gevoelen, wanneer wij in het bijzonder hulde en dank toebrengen aan de jeugdige schoonen van Batavia, wier lieve stemmen zich vereenigden in het vourwenkoor uit de opera *Le Comte Ory* van *Rossini*, en wier liefde voor de toonkunst haar alzoo ten tweeden male in de jongstverloopen dagen de haar welstaande vrijmoedigheid gaf om de edelste genoegens van een kunstlievend publiek te helpen verhoogen. O! mogt die kunstzin en die welwillendheid bij de lieve jonge dames van Batavia duurzaam zijn en de Maatschappij van Toonkunst in de gelegenheid stellen, eene blijvende zangvereeniging alhier op te rigten, en daarbij geregelde zangoefeningen in te voeren.

Met daverende toejuichingen werd ook de liedertafel *Aurora* begroet, toen zij, onder haren banier (Batavia's wapen vereenigd met het zinnenbeeld van Aurora) en met de onderscheidingsteekenen (eenen zilveren lier prijkende op de borsten der leden.) optrad, om *Küchens* « *Steckbrief* » te zingen, hetwelk zij met juistheid en goed gevolg deed. De geestige woorden van dat schoone quartet, deden onwillekeurig onzen blik lange de rijen der dames gaan, om te zien of het signalement der in dat lied beschrevene voortvlugtige schoone niet op menige bloem van *Batavia* hier aanwezig toepasselijk was; en werkelijk moesten wij na dat onderzoek de harten der jongelingen in zeer groot gevaar en de « *Steckbrief* » ook hier niet overbodig achten.

~~Treffend voor het nationaal gevoel was het, toen ten~~ slotte het volkslied van *Willems*, door de liedertafel krachtig aangestemd en door het volle orchest begeleid werd. *Tollens* bezielde woorden vonden nu ook weerklank in de harten dergenen, die Vadeland en Vorst niet vergeten, al zijn ze verre van ons verwijderd. Om in eerbiedige houding het geliefdkoosd vaderlandsch lied mede in te stemmen en bij herhaling te zingen stonden de heeren van hunne zetels op. Wij willen het aan eene verkeerde etiquette toeschrijven. dat de dames dit voorbeeld niet volgden, om op die wijze ook van hunne vaderlandslievende gevoelens, waaraan wij toch wel niet mogen twijfelen, blijk te geven, zoo als zulks bij dergelijke gelegenheden de vrouwen in Nederland, van wat rang of stand ook, gewoon zijn te doen.

En hiermede zijn wij aan het einde van ons verslag. Doch neen — wij moeten nog van uit de hooge spheer waarop de liefelijke zamensmelting van toonen ons gevoerd heeft nederdalen op den drempel van den feesttempel — of liever in onze rijtuigen, ten einde huiswaarts te keeren, en kunnen dit niet zonder den wensch te uiten, dat de geduldige bestuurders dier talrijke in de schromelijkste verwarring dooreen gekruide voertuigen, zóó dikwijls in de gelegenheid mogen zijn een oor te leenen aan de hen uit de concertzalen toestroomende accoorden. dat zij uit den *chaos* hunner onderhebbende bodems, orde, maat en harmonie leeren brengen, vooral in het op- en afrijden derzelven, bij gelegenheden als die wij hier beschrijven. Misschien zou de politie daartoe en in dit opzigt een bekwame componist kunnen zijn.

— De afgeloopene week was eene week van maatschappelijke genoegens, zooals Batavia die al zeer zelden, zoo immer, heeft mogen beleven. Reeds gaven wij een kort verslag der luisterrijke, plaats gehad hebbende muzijkfeesten en onder de overige vereenigingen tot gezellig en genoeglijk verkeer dier week, spande wel de kroon het bal costumé door den heer en mevrouw *van Rees* in hunne fraaije ruime woning op het Koningsplein in den avond van den 22 dezer gegeven.

Groot was het aantal genoodigden zoo der inwoners dezer plaats als van de talrijke. ter gelegenheid der Tentoonstelling uit de verschillende residentiën overgekomene Europeanen en Inlandsche hoofden. Doch ook als om strijd werd aan die uitnoodiging voldaan en dat op eene wijze, die het kenmerk droeg van ieders zucht om het doel van den gastheer. zooveel het slechts hier mogelijk is, tot verwezenlijking te brengen.

Het was een schoone avond, de lucht helder en onbewolkt en de prachtige, smaakvolle illuminatie van het front der woning. schitterden den toestroomenden tegen en schonk hen bereids een voorgenot der genoegens, die zij op dien avond daar binnen zouden smaken. Reeds in de verte klonk hen de liefelijke muzijk te gemoet, die de aankomende gasten verwelkomde en verrassend voor het oog was het bijna uit ieder rijtuig, voor het bordes opgereden, de schoonste, zonderlingste en toch eigenaardigste costumes te zien uittreden, maar koddig tevens den, door zijn costuum bijna onkenbaren gastheer te zien voorbijgaan en te vergeefs naar hem zoeken. En toen de klok negen uur sloeg, toen men zeggen kon, dat de genoodigden bijeen waren — toen scheen het of dáár in die ruime feestelijk versierde binnengalerij uit alle oorden, uit alle tijdvakken der wereld, mannen en vrouwen waren te zamengevloeid om het verledene en het huidige, om alle standen der maatschappij. van den hoogsten tot den geringsten, te vertegenwoordigen of uit de vergetelheid op te delven. Alle costumes, maar vooral die der dames, die met regt aller bewondering verdienden en het oog verbijsterden, muntten uit in verscheidenheid van pracht en sierlijkheid. dan wel door onmiskenbare eigenaardigheid of eigendommelijke eenvoudigheid. Geene moeite, geene kosten waren van de zijde der genoodigden gespaard om het feest luister bij te zetten en de indruk, die al dat schoone, prachtige en vaak ook eenvoudige op de aanschouwers te weeg bragt, hier terug te geven, valt onmogelijk.

Geen wonder dan ook, dat toen het dansen begon zich weldra eene algemeene. vrolijke stemming onder al de gasten openbaarde, die onafgebroken tot in den vroegen morgen voortduurde. Het vreugdevol genot van den bijna niet ophoudenden dans, verhoogd door het hooren der schoonste muzykstukken, gedurende de tusschenpoozen uitgevoerd door het voortreflijk stafmuzyk, waarop Indië roem mag dragen, afgewisseld door kluchtige, gelach wekkende verschijningen, door een prachtig Chineesch vuurwerk en allersmakelijkst soeper, deed de uren vergeten, die helaas! niet wilden stilstaan, maar voortsnelden. even als of......., doch waarom daarover getreurd....? één uur waar genot, en gulle vreugde, en dat toch smaakten allen, die daar vereenigd waren, verzoet zoo menigen stond, die te midden van 's werelds beslommeringen wordt doorgebragt.

De *Java-Bode*, die het genoegen smaakte in persoon dat feest bij te wonen en ofschoon als dagblad nog jong, echter als persoon in deze gewesten reeds menigen zonnekring over zijn grijzen schedel zag rollen, gelooft hier voor allen de getuigenis te kunnen afleggen, dat die avond voorzeker een der aangenaamte, vrolijkste, en genotvolste is geweest, die zij ooit op Batavia hebben mogen doorbrengen, dat zij daar nooit zoo iets schoons, zoo vele genoegens opwekkens hebben aanschouwd en dat de indruk, daarvan bij hen te weeg gebragt, voor hen even onvergetelbaar blijven zal, als de gedachtenis aan den gullen gastheer en zijne achtingswaardige echtgenoot, aan wie zij al die vreugde, al dat verrassende, in één woord, al die uren van waar genot te danken hadden.

— Op Zondag den 28 dezer de gebroeders *Nieuwland* op Pedemangan, achter *Pisang-Batoe* op de varkensjagt zijnde, zoo ontdekte een hunner jagers, *Kaij* genaamd, eene slang, die de lengte had cc. van vier vademen en de dikte van een volwassen pisang-stam. Een der jagthonden hare prooi geworden zijnde, zoo wilde de jager dat dier te hulp komen, doch werd op eens door de slang vervolgd, die hem zoo digt naderde, dat hij haar, achter een boom geposteerd, een houw met een gollokh aan de kop kon toebrengen, waarop de jager dadelijk achteruit sprong, het geweer aanlag en haar nog een kogel, mede door den kop joeg. De slang, wier soort hier bekend is onder den naam van Oelar Santja manok, verroerde zich daarop niet meer en werd verder door den moedigen jager met zijnen gollokh afgemaakt.

— Van Soerabaya is ons berigt, dat aldaar op den 18 is overleden Pangerang *Said Hassan bin Oemar Alhabassy*. Deze Arabier wien om vroegere aan het Gouvernement bewezene diensten dien titel was geschonken, overleed, algemeen geacht, op een 80jarigen ouderdom plot-

---

eder en dochter sprongen op. « Camilla!" rie-ij uit, meer verschrikt dan verheugd, en vielen om den hals, waarbij Camilla de moederlijke en lijke kussen duldde, zonder ze terug te geven.

oe is het u sedert langen tijd gegaan?" vroeg de er.

iet altijd even goed — antwoordde Camilla hoes-e. « Niets dan kabaal en nijd. Ach, moeder, het eelleven is eene schrikkelijke, niets dan eene schit-de ellende. Al heeft men een jaarlijksch inkomen vele duizende daalders, ze vervliegen ook weder el dat men aan sparen niet denken kan."

ij ziet er geel en ziekelijk uit," merkte de moe-aan.

at komt van dat nare blanketsel," antwoordde lla, « dat de huid verteert en rimpelig maakt.

aar gij spreekt ook schor en gij hoest —" ver-de moeder.

een wonder!" sprak Camilla. « Eene zangeres mogt eene stem van ijzer en staal hebben, zooveel wordt aas van haar gevorderd. Daarbij is het ruw we-en eene verkoudheid op reis geheel natuurlijk. n dat trekkende en afwisselende leven dan ook , en voornemens om hier wat uit te rusten en e krachten op te zamelen."

et u bij ons maar bevallen zal," zeide de ; « gij zult aan iets veel beters gewoon zijn."

« Men moet soms van den nood eene deugd maken," antwoordde Camille. « Verkeert gij dan heden ook niet in eenigzins ruimere omstandigheden? Ik heb u toch uit Weenen eenig geld toegezonden."

« Dat ligt nog onaangeroerd in de kas," viel Eleonora haar in de rede.

« In der daad?" antwoordde Camilla verheugd. « Daaraan herkent men de goede huishoudster. Maar wees dan nu zoo goed en bezorg mij iets verwarmends, iets versterkends. De reis met den spoorwagen heeft mij geducht aangegrepen en bijna doen bevriezen."

De moeder spoedde zich naar de keuken, om het verlangde te bezorgen. Onderwijl verscheen er een kruijer met Camilla's bagaadje, die uit eenige ligte en, gelijk naderhand bleek, nietswaardige pakjes bestond.

« Betaal den man voor zijne moeite," gebood Camilla aan hare zuster; « Ik kan met mijne verkleumde vingers niets uit mijne beurs halen."

De man ging heen. en nu heerschte er in het kamertje eene langdurige stilte, die slechts nu en dan door Camilla's hoesten afgebroken werd. Plotseling klonk door de kamerdeur eene kinderstem, die vragend uitriep: « och, lieve moeder, ik heb dorst? geef een weinig water!"

« Wat is dat?" vroeg Camilla verlegen, en vestigde hare oogen doordringend op hare zuster. « Zijt gij gehuwd, Lore, of hebt gij pleegkinderen aangenomen?"

Eleonore bloosde, niet van schaamte, maar van gramschap, terwijl zij antwoordde: « dat kind is op eene geheimzinnige wijze bij ons aan huis gebragt, en uit medelijden hebben wij den verlaten vondeling behouden."

« Ei, ei!" sprak Camilla zacht — « hm! een vondeling! Wel zoo!"

DE NIEUWE BLAAUWBAARD.

Camilla maakte het in de moederlijke woning zoo als de egel in de fabel, welke de haas om een bescheiden plaatsje in zijn hol verzocht, en er den goedwilligen huisbaas later uitdrong. Zij verlangde goed eten en drinken, eigende zich het grootste gedeelte van het huis toe, en deed er nog vele andere eischen. Den tijd doodde zij met slapen, romans lezen, en kwaadspreken van anderen. Eenige weken had zij reeds in de moederlijke woning en onder de moederlijke zorg doorgebragt, toen zij zich eindelijk eens met de kleine Emilie, die haar middagslaapje deed, alleen bevond.

(*Wordt vervolgd*).

seling op het vernemen der onverwachte tijding, dat een zijner kinderen, waaraan hij innig gehecht was, ten grave was gedaald.

— In de *Javasche Courant* van heden leest men:

Den 19den October werd door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal een luisterrijk bal en souper gegeven, in het hôtel te Rijswijk. waarop men, onder de vele bij gelegenheid van de opening der Tentoonstelling te Batavia aanwezige en aldaar genoodigde vreemdelingen, verscheiden Inlandsche grooten opmerkte.

— Men leest in de *Oostpost* van Soerabaya van den 19 October No. 45 het volgende:

Omstreeks 3 uren in den namiddag van gisteren ontstond er brand in de kampongs *Ketapang* en *Sasak*, nabij het Officiers Kampement alhier. Aangewakkerd door den hevigen wind, waren in een kort tijdsverloop een vijftigtal bamboezen en vijf steenen huizen in de asch gelegd. Door de spoedige aankomst der brandspuiten en den ijver, waarmede men te werk ging, was men denzelven ten 5 uren meester. Belangrijk moet het daardoor geleden verlies bedragen, daar juist in dat gedeelte, waar de brand uitbrak bemiddelde lieden woonden. Een oude man te lang in zijn huis gebleven zijnde, om zijn boeltje te redden, is door de vlammen zoo deerlijk gebrand, dat aan het behoud van zijn leven wordt getwijfeld.

— Een Madurees is gisteren middag plotseling na het eten van ikan pindang, welke vergiftig blijkt geweest te zijn, overleden. Braking, ontlasting en krampachtige stuiptrekkingen gingen den dood vooraf.

NEDERLAND.

Naar men verneemt zullen zich twee hoofdofficieren van het wapen der kavallerie bij het Nederl. leger van wege het gouvernement, naar het kamp te Olmutz begeven, om aldaar tegenwoordig te zijn bij de uitvoering der groote manoeuvres.

— *Zierikzee*, 24 Aug. Mogten voor eenige dagen de echtelieden *J. Verseput* en *J. de Visser* het voorregt genieten in goeden welstand hunne gouden bruiloft te vieren, heden viel aan een ander echtpaar hetzelfde feest ten deel, en wel de 93jarige *Jacob Roudon* en de 73jarige *Johanna Snoodijk*. Het echtpaar, dat tot den behoeftigen stand behoorde, ontving op dezen feestdag vele blijken van belangstelling en eerbewijzen. Had onder de gegoede ingezetenen bereids eene lijst gecirculeerd en op de boogschutterij *St. Sebastiaan* mede eene ter teekening gelegen, waarop door velen was ingeschreven, ook andere personen bleven niet achter, met geschenken en versnaperingen hen te verrassen. Het kollegie van diakenen der Herv. gemeente alhier bragt het echtpaar, waarvan de vrouw tot de Herv., de man tot de R. Kath. godsdienst behoorde, heden morgen een bezoek om beiden geluk te wenschen, en des avonds het korps muzijkanten der schutterij eene serenade met fakkellicht, hetgeen eene groote volksmenigte uitlokte en de feestvreugde verhoogde. Voorzeker moet dit het feestvierend echtpaar welkom zijn geweest en aan ieder het bewijs hebben geleverd dat braafheid en deugd ook den arme en behoeftige algemeene achting en eere doet verwerven en de schoonste kroon van een gouden echtfeest is.

— Wij vernemen dat in de gewone maandelijksche vergadering van *Het metalen kruis*, afdeeling Amsterdam, door het bestuur berigt is gegeven aan de leden, »dat het Z. M. den koning behaagd heeft, na reeds vroegere betuiging van H. D. goedkeuring op die vereeniging, thans ook het *beschermheerschap* daarover wel te willen aannemen.''

ENGELAND.

Te Plymouth, in Massachusetts, is den 1 Aug. de verjaardag van de inscheping der pelgrims te Delfshaven, vóor hunne verbanning naar dit halfrond, feestelijk herdacht. (Men zal zich herinneren, dat, na eene ballingschap van twaalf jaren uit Engeland, te Leiden te hebben doorgebragt, de pelgrims, om hun geloof vervolgde menschen, op 1 Aug. 1620 te Delfshaven naar Amerika scheep gingen aan boord der *Speedwell* en *Mayflower*.)

— *Londen*, 20 Aug. De Times meldt dat de roomsche aartsbisschop van Tuam besloten heeft eene Iersche vertaling van het Oude en Nieuwe Testament in zijne kerkprovincie te verspreiden, ten einde de prediking der naar Ierland uitgezonden protestantsche leeraren tegen te werken.

— Het bezoek van de koningin te Dublin zal strikt partikulier zijn, en behalve een adres op den dag der intrede, uitgaande van de overheden te Dublin, zullen geene adressen of gelukwenschingen aangenomen worden. Evenmin zal er lever of receptie zijn.

— De admiraal sir *G. Cockborn*. een der veteranen van de engelsche zeemagt, is in 93-jarigen ouderdom overleden. Als eenvoudig matroos in dienst getreden, was sir *Cockborn* door zijne verdiensten en dapperheid, tot de hoogste graden opgeklommen.

— De Liverpool Mail geeft een extrakt van een brief, waarin gemeld wordt dat op de Iersche kust bij Beltmullei een flesch gevonden is met een eigenhandig schrijven van sir *John Franklin* van de maand Mei jl., waarin hij berigt gaf, dat hij zich op een eiland bevond, waarvan de inboorlingen hem niet wilden laten vertrekken.

— Onder de uitgegeven parlementaire stukken komt voor eene korrespondentie tusschen den britschen gezant lord Howden en den minister van buitenlandsche zaken te Madrid, over de toestemming tot eene protestantsche begraafplaats aldaar. Het volgende uittreksel van den brief van Francesco Lersundi, den spaanschen minister, gedagteekend 24 Mei 1850 en aan lord Howden gerigt, is zeer karakteristiek. Het betreft de voorwaarden, waarop de spaansche regering eene behoorlijke begraafplaats aan de protestantsche inwoners van Madrid verleent.

1°. De benaming kerkhof zal niet worden gebezigd, en dus, de begraafplaats zal kunnen ingerigt worden op den heuvel van San Damasco, buiten de poort van Toledo, en is onderworpen aan de voorgeschreven bepalingen tot bevordering van gezondheid.

2°. Geene kerk of kapel, noch eenig ander gebouw naar een tempel gelijkende, hetzij tot bijzonder, hetzij tot algemeen gebruik strekkende, mag er worden opgerigt.

3°. Alle handelingen, die eenigzins naar het houden eener dienst zwemen mogten, zijn verboden. (De anglikaansche kerk houdt eene lijkdienst over de afgestorvenen, en wenscht dus een gebouw. ofschoon die dienst meestal onder den blooten hemel plaats heeft.)

4°. Bij het ter aarde bestellen der overledenen zal alle vertoon of openbaarheid vermeden moeten worden.

Lord Howden heeft zijne tegenwerpingen aangaande de drie eerste voorwaarden niet herhaald, als hebbende dit reeds vroeger onderscheidene malen gedaan, doch kon niet nalaten op de vierde te antwoorden, dat daarin onmiskenbaar de kiem van moeielijkheden opgesloten lag. Hij verzette zich tegen de uitdrukking vertoon, als onderhevig aan verschillende opvatting en dus geschikt tot openlijke beleediging. Wat de uitdrukking openbaarheid betrof, zoo verklaarde lord Howden deze in het geheel niet te begrijpen, wijl het niet wel doenlijk was, om een dood ligchaam van de Antocha-poort naar die van Toledo te brengen, zonder dat men op straat bemerkte dat het een lijk was, hetgeen eene openbaarheid in zich zelf bevatte en ofschoon zeer ongenegen om over zulk een onderwerp te schertsen, hoe veel belagchelijks er ook in de voorwaarde lag, zoo kon hij niet nalaten te vragen, of de spaansche regering wenschte, dat men het ligchaam smokkelen zou. Het einde van lord Howdens antwoord is vol waardigheid.

«Ik haast mij,'' dus schrijft de britsche gezant, «om deze mededeeling ten einde te brengen, daar dit onmogelijk is zonder dat een gevoel van ergernis mij bezielt. Wanneer ik in de straten van Londen, werwaarts ik mij begeef, het ongeluk heb een Spanjaard te ontmoeten. die openlijk ten grave gedragen wordt, alsdan zal, terwijl ik mijn hoofd ontbloot, de smartelijke indruk gelenigd worden door de gedachte, dat hij op christelijke wijze begraven wordt, en mijn trots zal gestreeld worden door de gedachte, dat die eer bewezen is aan een van Gods schepselen door christenen die mijne landgenooten zijn.

«Ik kan niet eindigen, zoo besluit de brief, «zonder mijn diep leedwezen te kennen te geven, dat Spanjes handelwijze geschikt is om allengs eene vervreemding in de gevoelens van het engelsche publiek te veroorzaken, die onvermijdelijk in eene stemming moet overgaan, welke buiten het beheer of het bedwang van eenig bewind is.''

— Lord Palmerston heeft reeds tot tien ministeriën behoord. Hij had eene portefeuille onder het ministerie van den hertog van Prestland, van den heer *Perceval*, van den graaf van Liverpool, van den heer *Canning*, van lord Goderich, van graaf Grey, van lord Melbourne (die tweemaal aan het bewind kwam), van lord John Russell en van lord Aberdeen, Hij was gedurende negentien jaren (1809—1828) minister van oorlog zonder stem in het kabinet en gedurende vijftien jaren (1830—1834, 1835—1841 en 1847—1851) minister van buitenlandsche zaken. Derhalve is hij reeds 34 jaren in het staatsbestuur.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 3 Sept. Het ultra-conservative gedrag van den Keurhessischen minister *Hassenpflug*, wordt zelfs door Oostenrijk en Pruissen zeer afgekeurd. Men verwijt hem, dat hij bij alle voorkomende gelegenheden veel verder gaat, dan in het plan des bondsdags ligt. Dat is bijzonder het geval met opzigt tot de bemoeijing der Keurhessische constitutie. Ook is zijn invloed op den keurvorst zeer verminderd.

— Wegens mishandeling van zijn paard, werd gisteren een voerman alhier tot drie maanden gevangenis veroordeeld.

— Het 40jarige herinneringsfeest aan den slag bij de Katzbach, is op eene zeer luisterrijke wijze op het slagveld zelf gevierd geworden.

— In den loop der maand Augustus zijn nagenoeg 2000 landverhuizers van Manheim den Rijn afgezakt. Sedert den aanvang van dit jaar zijn van daar 14000 personen vertrokken.

Berlijn, 21 Aug. De koning heeft aan prins Wilhelm van Solms Braunfels, kolonel in pruis sische dienst, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van het grootkruis der orde van de Eikenkroon, hem door den koning der Nederlanden geschonken.

— De voor het hof van Berlijn bestemde gezant van den onderkoning van Egypte, Arakel-bey, is, naar oostersch gebruik, tevens overbrenger van kostbare geschenken van zijnen vorst voor den koning.

— Volgens hier ontvangen berigten maakt de cholera groote verwoestingen in het vorstendom Finland. Te Abo waren 11 Aug. op eene bevolking van 12,000 zielen 647 personen aangestast, waarvan 246 overleden; te Helsingfors. 16.000 inwoners tellende, waren tot 15 Aug. aangetast 1200 personen, waarvan 500 ten grave zijn gesleept.

— *Berlyn*, 23 Aug. Men gelooft over het algemeen, dat de spanning tusschen het kabinet van Pruissen en de regering van Hessen-Darmstadt eerlang zal ophouden; reeds zou uit Darmstadt eene poging gedaan zijn, om door het zenden van een buitengewonen gezant naar Berlijn de afgebroken diplomatieke betrekkingen weder aan te knoopen.

— Volgens de Triester Zeitung werd dezer dagen te Weenen verhaald, dat eene der groote europesche mogendheden aan de anderen het voorstel heeft gedaan, de Donau-vorstendommen onafhankelijk te verklaren. Twee dier mogendheden hebben daarop toestemmend geantwoord, en de twee overigen geweigerd. Elke verandering in het tegenwoordig statu quo is, volgens genoemd blad, thans niet wenschelijk, daar de belangen van elke mogendheid er door zouden worden benadeeld.

ZWITSERLAND.

In Bern is men niet zonder bezorgdheid nopens den afloop der geschillen met de Oostenrijksche regering, daar de vijandelijke stemming van deze laatste eerder toe dan afneemt. Zoo worden sedert eenige dagen naburige Zwitsersche burgers niet meer in het Vorarlbergsche gebied toegelaten, tenzij voorzien van een gezegelde, door de Oostenrijksche legatie te Bern geviseerde paspoort, waardoor het handelsverkeer aan de grenzen zeer belemmerd wordt.

— De veestapel van Zwitserland bestaat, volgens de jongste officiële bescheiden, uit (in ronde getallen) 850,000 stuks rundvee, 104,000 paarden met ezels en muilezels, 347,000 geiten en 318, 000 varkens. De waarde van dien veestapel wordt op 139 millioen geschat.

— Te Bern was den 24 Augt. een onbestemd gerucht in omloop, volgens hetwelk de bondsraad zou geneigd zijn aan Sardinie voor te stellen de uit Tessino verdreven kapucijner-monniken in een der kloosters van Piemont op te nemen, ten einde daardoor een einde te[...] ken aan het Oostenrijksch-Zwitsersch geschil. Men[...] het daartoe strekkende besluit als reeds genomen besc[...] wen, daar het verzet er tegen aanmerkelijk is verz[...] door de afwezigheid der heeren *Druey en Ochsen*[...]

— *Bern*, 25 Aug. Gisteren heeft de militaire kom[...] hare inspektie der vestingwerken ven Bellinzona i[...] kanton Tessino geëindigd, en de uitvoering van e[...] werken bevolen, ten welken einde de noodige offic[...] der genie per telegraaf werden ontboden. Van Belli[...] na begaf de kommissie zich naar het kanton Gra[...] bunderland, alwaar zij de noodige maatregelen [...] getroffen tot het versterken van den pas van Lu[...] steig. alwaar tijdens de veldtogten van 1799 en [...] verscheidene belangrijke gevechten plaats hadden. [...]gen het einde der maand wordt kolonel Ochsenbe[...] Bern werwacht.

FRANKRIJK.

Men begint er thans te Parijs vast op te rekenen[...] de czaar de Turksche wijzigingen goed zal keure[...] dat de Vorstendommen weldra ontruimd zullen wo[...] Dit laatste is wel wat wonderbarig te achten. Som[...] Fransche dagbladen beginnen zich nu te verwond[...] hoe men zooveel beweging over deze zaak heeft ku[...] maken, en daaronder telt men een, dat vroeger de[...] ding van de eskaders naar de baai van Besica [...] noodzakelijkst gekeurd heeft. Men sprak eergister[...] Parijs ook van een bevel, dat aan den admiraal *H*[...] *lin* zou gezonden zijn, om eerstdaags de baai van[...] sica te verlaten en zich naar Smirna te begeven. [...]ter beurze heerschte eene volkomene gerustheid, en[...] alleen ten opzigtr van de Oostersche kwestie, maar[...] van die der granen, daar de berigten uit de departe[...] ten daaromtrent bijna algemeen eene daling verme[...]

Men hoopt in Frankrijk dat deze graancrisis nu[...] resultaten voor de toekomst zal opleveren en dat e[...] langrijke hervormingen in het tarief van in- en[...] gaande regten het gevolg van zullen zijn. De algen[...] denkwijze te dien opzigte is niet twijfelachtig [...] Zoo heeft o. a. de algemeene raad van het departe[...] de l'Herauld zich algemeen verklaard voor eene [...] meene hervorming van het tarief, alsmede voor[...] afschaffing van de schaalregten.

— Te Arras is eene dame, die met eene meid[...] huisje in de straat Saint Mauribe bewoonde, op h[...] lichten dag vermoord; aan de meid, die van de [...] markt terugkeerde, viel hetzelfde lot te beurt; m[...] er nog niet in geslaagd den moordenaar in hand[...] krijgen.

— Te Parijs bestaan 16 gast- of ziekenhuizen[...] gestichten voor ongeneeslijke zieken en hulpelooze [...] aards, en 1 inrigting voor vondelingen en weezen[...] durende dat jaar zijn in de hospitalen verpleegd [...] personen, waarvan 77,776 herstelden en 7201 [...] overleden. Van de 12117 verpleegden in de ander[...] stichten stierven 1538. Het getal verpleegde von[...]gen en weezen was 17890. De bureaux van liefd[...]heid hebben aan 77999 bedeelden onderstand verst[...] In het 12de arrondissement zijn de meeste behoeft[...] 13551; daarop volgt het 8ste, 13,832; het kleinste[...]tal armen treft men aan in het 4de arrondisse[...] 2588.

— Goed onderrigte personen verzekeren, dat de[...] ruchten hetreffende eene uitnoodiging van koningin[...]toria aan den keizer en de keizerin om haar in Eng[...] te komen bezoeken, het verschijnen van een eng[...] evolutie-eskader voor Dieppe, en eene mogelijke re[...] koningin naar Frankrijk, te eenemale ongegrond [...]

— Te Reims is het schavot in openbare veiling [...] 50 fr. verkocht aan een jong mensch, die het on[...]delijk op de plaats zelve van den verkoop heeft [...] verbranden.

— *Parijs*, 22 Aug. De kwestie der levensmid[...] is steeds aan de orde van den dag. Onder den in[...] der tegenwoordige omstandigheden, komen de kra[...] loosheid en de gebreken van de wetgeving op de[...] voer der voedingsmiddelen duidelijk aan het licht[...] kan ook zeggen dat bijna algemeen de stemmen [...] verheffen tegen het stelsel van schaalregten, d[...] eenige naburige landen niet bestaat. Ten vorigen jare[...] men zich kunnen overtuigen dat dit stelsel de d[...] der prijzen niet belette, en thans krijgt men he[...] wijs dat het nog gebrekkiger en volstrekt niet doel[...]fend is in tijden van werkelijke duurte. Het ka[...] niemand voldoen, en met het oog op het krachtig[...] zet dat zich allerwege vertoont is het niet gewa[...] vooronderstellen, dat. op het voorbeeld der a[...] landen alwaar men de schaalregten heeft afges[...] ook Frankrijk dat stelsel even spoedig zal moeten[...] laten.

— Te Chamy, in het departement van de Aise, is[...] de politie het kerkgebouw gesloten waarin sints[...] godsdienstoefening gehouden werd door de protes[...]sche bewoners dezer stad en omstreken, welke[...] *doopsgezinden* noemen en niet tot een van staats[...] erkend kerkgenootschap behooren.

— Er zijn berigten ontvangen van het eiland [...]gaskar. De koningin aldaar regeert met barbaarsch[...] en vervolgt de christenen en het christendom met[...] onbeschrijfelijke woede. Haar zoon, tevens haar [...] minister, is van menschlievender aard; hij verzac[...] dekreten zijner moeder in de uitvoering, doch dit[...] niet weg dat de mishandelingen, die de christenen[...] dergaan, nog verschrikkelijk zijn.

— Men verneemt, dat het slot Areenberg aa[...] Bodenmeer (de Bodesee) weder in het bezit va[...] keizer is overgegaan, daar de keizerin het voor [...] dagen gekocht en aan haren gemaal ten geschenk[...] geven heeft.

— Te Marseille zijn berigten ontvangen, luiden[...] een Marokkaansch gezant naar Londen zal vertr[...] om een vrij ernstig geschil uit den weg te ruime[...] tusschen Marokko en Engeland is gerezen. Het [...] dat de Engelsche konsul aan de Marokkaansche [...] voerders heeft te kennen gegeven, dat zij den [...] moesten vrijlaten, en men verwacht dat door bedo[...] gezant de zaak in der minne zal worden geschikt[...]

— Merkwaardig is de openbare redevoering va[...] bisschop van Troyes, lid van het hooge raadgevend[...] kollegie voor het openbaar onderwijs, welke in het[...] *nal des Débats* in haar geheel wordt medegedeeld[...] prelaat zeide o. a. het volgende: »Al wat aan Fra[...]

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 26 October 1853, No. 85.

...baar is, acht ik heilig; al wat het in zijne wijsheid ...in de bewustheid van zijn regt wil, wil ik ook. Het ...e geloof vervreemdt niet van het vaderland maar ver...ot de gehechtheid er aan; hoe sterker de liefde jegens ...d is, des te onoverwinnelijker is de vaderlandsliefde. ... weet niet of het waar is, dat men in onze dagen wer...k zou hebben beproefd onder het masker der gods...enst eene partij te vormen, en dat die partij er op uit ...u zijn, de edelaardigste en innigste neigingen van ...ankrijk te bestrijden. In allen gevalle weet ik hoe...eel zulk eene partij waard is; en terwijl ik Gods woord ...nbid en aan de kerk geloof, behoud ik mij tevens de ...ijheid voor om over de meeningen en stelsels zelf te ...deelen. Het is geen godsdienst, den mensch de van ...d ontvangen uitstekendheid te ontnemen, aan 's men...hen rede alle inzigt te ontzeggen, over de wijsbegeer... den banvloek uit te spreken, de klassieke letterkun... en zelfs de meesterstukken van beroemde katholijke ...dgeleerden en redenaars te versmaden, en anders den...den met het vuur des hemels of des noods met ge...sfsvervolging en, zoo men er maar de magt toe had, ...et aardsche brandstapels tot zwijgen te brengen. Het ... geen godsdienst, het regt der natiën weg te redene...n, de politieke onafhankelijkheid der volken en hun...r hoofden te bedreigen, beginselen te verbreiden die ...t denkbeeld zelfs van een burgerlijk gezag vernietigen, ... zoo strijdig met zijnen innerlijken aard zijn, dat ... slechts weinig veld behoeven te winnen, om het ...rgerlijk gezag te verzwakken. en het te gronde rigten ...neer zij heerschend worden. Neen, dat is geen ...dsdienst; het is althans de godsdienst niet van Christus ... van de kerk; het is eene godsdienst, die gisteren nog ...ij ons onbekend was."

Volgens het *Journal des Débats* werden de toehoorders diep getroffen door deze ernstige strafrede van den gallikaanschen prelaat tegen de in de katholijke kerk van Frankrijk veld winnende ultramontaanschen rigting.

SPANJE.

Madrid, 16 Aug. De minister van binnenlandsche zaken heeft bij cirkulaire de gouverneurs der provinciën aangeschreven, naauwkeurig toe te zien op de verspreiding van zoogenaamde vliegende blaadjes, waarvan men zich tegenwoordig, bij de verdrukking der dagbladpers, bedient om de handelingen der regering te beoordeelen. Generaal Ametler, schrijver van een dier vliegende blaadjes, heeft bevel gekregen Madrid te verlaten, en te Zamora nadere lastgeving af te wachten.

ITALIE.

De berigten uit Italie luiden op den duur ongunstig wat betreft den geest van de bevolking. Men hoort er schier van niets als van complotten, zamenzweringen en oproerige plannen.

— Het hof van assisses te Coire, heeft in zijne zitting van 29 Aug. de personen van *Clementi*, *Cassola* en *Grillansoni* vrijgesproken. Deze lieden waren beschuldigd dat zij wapenen hadden vervaardigd of verschaft ten behoeve van den geprojecteerden opstand te Milaan, op 6 Febuarij ll.

— De *Corrière Mercantile* van Genua deelt een brief uit Napels van den 15 Aug. mede, volgens welken te Pompeji drie lijken, waarschijnlijk tot éène familie behoorende, benevens het geraamte van een hond ontdekt zijn. De houding, waarin men ze gevonden heeft, geven grond aan het vermoeden. dat zij tijdens de uitbarsting van den vuurspuwenden berg bezig waren te ontvlugten, doch door de lava overstort werden, terwijl de hond zijne meesters volgde. Zij hadden gouden ringen en zilveren munt bij zich. Eén hunner was een jong meisje, waarschijnlijk de dochter der beide anderen.

GRIEKENLAND.

Barkalis, een Grieksch koopman die te Moskou woonde alwaar hij voor eenige jaren stierf, had het grootste gedeelte van zijn in Rusland verworven zeer aanzienlijk vermogen aan de inrigtingen voor onderwijs en opvoeding in Griekenland vermaakt. De volvoering van zijn testament werd echter belet door verschillende zwarigheden, onafhankelijk van den wil der Russische regering, doch die thans alle zijn uit den weg geruimd. Keizer *Nikolaas* heeft nu gelast, dat aan de uiterste wilsbeschikking van *Barkalis* stipt moet worden gevolg gegeven, naar aanleiding waarvan het bedrag van meer dan twee millioen roebels, zijnde het legaat door het kapitaliseren der rente tot die som gebragt, ter beschikking der Grieksche regering is gesteld. Men verneemt dat zij dit kapitaal in de bank zal deponeren, die zoo als men weet 8% geeft, zoodat de rente van 100,000 drachmen 's jaars, tot het edele doel des erflaters zal worden aangewend.

RUSLAND.

Men schrijft uit Warschau van 26 Aug., dat de israëlietische gemeente aldaar, ter eeuwige gedachtenis van het vijftigjarig jubileum van vorst Paskewitsch als krijgsoverste, eene door vrijwillige bijdragen bijeengebragte som van 3750 zilv. roebels in de bank heeft gedeponeerd, bestemd om de rente (150 zilv. roeb.) jaarlijks tot bruidschat eener arme bruid aan te wenden, en wel in het eene jaar voor eene israëlitische en in het andere jaar voor eene christen-bruid.

Bataviasche Tentoonstelling.

De commissie maakt bij deze bekend, dat van heden af, elken Woensdag, van des morgens half tien tot klokke half twaalf ure, het korps staf-muzikanten zich in het gebouw der Tentoonstelling zal doen hooren.

S. D. SCHIFF, *President*.
L. H. DEELEMAN, *Secretaris*.

BATAVIA, 26 *October*. 1853.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
October	18	Engelsch	Norna	J. Cleland	Shanghai		London
»	21	»	Pet	R. Copping	Batavia	20 Oct.	Australie
»	—	»	Antilla	R. Carr	Liverpool		Singapore
»	22	»	Nerbudda	R. Crawford	Shanghae	10 Sept.	Liverpool
»	—	»	Prince Albert	R. B. Durham	Singapore	6 Oct.	Port-Philip
»	23	»	Fread	D. Barus	Sydney	7 »	Mauritius

Aangekomen Schepen te *Batavia*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
October	21	Nederlandsch	Pogoan Zephyr	Ong Kimleng	Cheribon	19 Oct.	
»	—	Amerikaansch	Daniel Webster	Besbie	Sydney	9 Sept.	Paine, Stricker en co.
»	22	Nederlandsch	Java Koerier	Reinets	Liverpool	3 Julij	Adam en co.
»	—	»	Tartar	Simpie	Cheribon	20 Oct.	
»	23	»	stoomb. Ambon	Hugenholts	Padang	18 Oct.	B. Kopersmit en co.
»	24	Fransch	Jessore		Samarang		B. Sanier. Suermondt en co.
»	—	Nederlandsch	Eolus		Gielong		
»	—	Nederl. Indisch	Wadiathul Rachman				

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
October	22	Nederl. Indisch	stooms. Banda	Schmidt	Soerabaya
»	—	Engelsch	stooms Chusan	Down	Australia
»	—	»	Mary Montague	Barclarij	Rotterdam
»	—	Nederl. Indisch	Alfalk	Sech Baradjah	Singapore
»	—	» »	Bintang Toedjoe	Poa Hocktong	Samarang
»	—	Zweedsch	Hebe	Fleetwood	Padang
»	23	Nederl. Indisch	stooms. Java	Batten	Soerabaya
»	—	» »	Rembang	Oedin	Banjermassing
»	—	» »	Djoeharie	Koagoes	Pamanoekan
»	—	» »	Fathul Mobark	Kameloedin	Lampong
»	—	Nederlandsch	Luit. Adm. Stellingwerf*	Mispelblom Beyer	Melbourn
»	—	»	Cezar		Nederland
»	24	Nederl. Indisch	Rosalie	Van Rooijen	Bencoelen
»	—	Nederlandsch	Sara Johanna	Sweijss	Amsterdam
»	—	Nederl. Indisch	Pacifique	David	Samarang
»	25	Fransch	Cameleon	van Wijhe	Soerabaya
»	—	Nederlandsch	Jacobus	Kok	Cheribon
»	—	»	Almansoor	Sech Jamanie	Indramayoe
»	—	Nederl. Indisch	Segaffie	Sech Drahim	Soerabaya en Sumanap
»	—	» »	Fidha Rachman	Belfagie	Indramayoe
»	—	Hamburgsch	Meteor	Poppe	Rotterdam

In lading liggende Schepen te *Batavia*.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Twee Gebroeders	Zeeman	Hamburg	B. Kopersmit en co.
»	Telegraaph	Rulofs	Tjilatjap	de Weerdt, Ruyl en co.
»	Formosa	Verschuur		van Ommeren. Rueb & Co.
»	Javaan	Eijlers		Burt, Myrtle en co.
»	Batavier	Verbey	Rotterdam	Maclaine, Watson en co.
»	Noord	Rubaak		»
»	Lucia Maria*	Erftingh		Tiedeman en van der Burg.
»	Prins Frederik der Nederlanden	Huidekooper		»
»	Java Koerier	Reinets		Adam en co.
»	Eolus			
Nederl. Indisch	Jane Serina	Brodie	Singapore	»
» »	stooms. Ambon	Hugenholts		
» »	Faid Alim	Sech Bagamie	Palembang	Coulster
» »	Alnoer	Sech Baharmoes	Samarang	»
» »	Maymoen	Sech Kasiem	Indramayoe	»
» »	Wilhelmina			
» »	Soetan Iskander	Zoutman	Padang	D. N. Buys en co.
» »	Walvisch	Said Alhadiet		
» »	Widiathul Rachman			
» »	Pogoan Zephijr	Oeij Kimleng	Palembang	
» »	Tartar	Simpie	Cheribon	
Engelsch	Chamois	Maughan	Sydney	Morgan, Melbourn en co.
»	William Fisher	Coing		
Hamburgsch	Malvina Vidal	Jachtman	Samarang	Metzendorff, Wilmans en co.
»	Alfred		Nederland	»
»	Elisabeth Ross	Meyer	Adelaide	»
»	Florida		Sydney	Hunter, Houghton & Co.
Bremer	Pauline	Rischert	Golf van Persie	Metzendorf, Wilmans en co.
Fransch	Nicolas Cezard	Dunot		B. Sanier, Suermondt en co.
»	Jessore			»
Amerikaansch	Daniel Webster	Besbie		Paine, Stricker en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het N. I. schip *Tartar*: de heer *Foleso*. — 3 *militairen*.
Met het N. I. stooms. *Ambon*: de heer *van der Loo en echtgenoot*.
Met het N. I. schip *Wadie Ataol Rachman*: Mejufvr. *J. C. Apon*.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het N. I. stooms. *Java*: de heeren Jhr. *L. G. G. P. de Mey van ...roofkerk*. — Mr. *P. S. Mathiesen*. — *J. G. Bock*. — *O. van Pe...en Petel*. — *C. E. Beurlen*. — *E. M. Troepen*.
Met het Ned. ship *Luit. Adm. Stellingwerf*: de heer *J. W. Goetsee* ... *bediende*.
Met het Ned. schip *Sara Johanna*: de heer *A. A. van Gendt*.
Met het Hamb. schip *Meteor*: de heer *F. Oswald*.

Handelsberigten.

Aanvoer.

Van Soerabaya via Samarang per ned. ind. stooms. *Banda* kapt. Schmidt.

1 kt. ginghams. *Adam en co.*
1 kt. kettingen *John Prijce en co.*
30 pic. spaansche peper. 2 kn. java sigaren. *Lie Oen*
5 bn. drills. 10 kn. shirtings *Martin Dijce en co.*
200 /m. java sigaren *MacLaine Watson en co*
1 stel wagen veeren. *Morgan Melbourn en co.*
3 pic. aardappelen. 3 kn. gedr. katoen. *Martin Dijce en co.*
4 pakk. tabak. *Tiedeman en v. d. Burg.*
80 pic. notenmuscaat *Hunter Houghten en co.*
1088 bandj. matten. *Anderson Tolsen en co.*
1 kt. java sigaren. *van Riet.*
6 kn. beschuit. 2 kn. bendie tuigen. 5 do. wagen. do. 30 vel leder. 24 gezt. tongen. 15 sarongs. 20 gendies *van Ende.*
6 pakk. leder. 10 ps. schapen do. *Seuffert.*
2 ks. monsters *E Moormann en co.*
8 rotting stoelen. *Ruijs.*

Van Samarang per. ned. ind bark *Alnoer* gez. sech Sahat Baharmoes.
5000 bandj. matten. *Adam en co.*
1 kt. fluweel. 1 do. jaconets. *L. Platen.*
81 st. bat. sarongs 10 do. do. slendangs. 22 do. do. doeken. 72 ps. vrijf steenen. 27 do. steenen. vijzels. *The Bianseng.*
6 cod. tabak. 30 kn. chin. bamb. kamm. 1 do. gedr. visch. 1 do. lak. *Oeij tiangdjoen.*
15 pakk. kat. garen. 3 kn. smeer. 68 ps. vrijf steenen 25 do. steenen vijzels, 1 kt. blaauw katoen. 2 ton. smeer kaarsen. *The Tianpeng*

Van Padang per ned. ind. schip *Sumatra* kapt. P. vader agt. N. H. M.
247 87/100 pic. zwt. peper 1614 91/100 koffij. 89 93/100 do. rotting. *de Agenten*

Van Singapore per eng. stooms. *Chusan*. kapt. H. Down. agt. *MacLaine Watson en co.*

50 kn. opium *N. H. M.*
87 do. do. *Sanier Suermondt en co.*
20 do. do. de *Agenten*
2 do. do. *Moormann en co.*

Van Singapore per ned. ind. stooms. *Java* kapt. Batten
2 coll. manufact. 4 manden. was. 6 potten. ghie. *sech Awal Jawas.*
2 mn. was. *said Aloewie Segaf.*
1 kt. Lithograph steenen. 75 do. manufact. *Pitcairn Sijme en co.*
3 coll. manufact. 2 manden was *said Mocht Djawos.*
1 kt. 3 bn. manufact. *said Aloewie Satrie.*
20 vn. rotte kruid *M. G. Joakiem.*
4 kn. ruwe. zijde. 2 do. verguld. papier. 12 pakk. jap. do. *Lim Hoa.*
60 mn. tabak. 12 pakken garen. 3 coll. manufact. 2 manden diverse. *Gouw Sow.*
2 vn. Olie. 1 kt. papier. 1 do. kwiksilver. 1 do. draad. *Tjia Tiang.*
1 do. medicijnen. 40 pakk. thee. 4 kn. vermicelle. 1 do. div. kleinigheden. 5 coll. verf waren. *Hauk Sang.*
4 mn. was. 2 bn. manufact. 1 kt. zijde. 1 do. specie. *said Aloewie Satrie.*
37 kn. manufact. *Adam en co.*
6 mn. was. 1 kt. gedr. visch. 7 vn. verf waren. *Oeij Tiangdjoen.*
1 kt. zijde garen. 1 do. kwiksilv. 1 do. vermiljoen. *Njio Pak.*
1 kt kramerijen. 1 do. medicijnen. *Tjia Swie.*
2 bn. manufacturen. *Busing Schroder en co.*

Uitvoer.

Naar Melbourne per ned. schip *Luit. Adml. Stellingwerff* kapt. Mispelbloen Beyer.

200 ks. cognac. 75 pic. rotting. 1000 do. koffij. 2/2 legg. arak. 1/1 do. do. 12 152/1000 pic. notenmuscaat. 25 812/1000 do. do. 7 730/1000 do. foelie. 19 907/1000 do. kruidnagelen. 40 50/100 do. witte peper. 13 858/1000 do. do. noten. 98 50/100 do. zwart. peper. 59 st. planken. 100 do. spanribben. 14 do. balken. 1 kistj. goud en zilv. galon. 15 kisten wolle goederen. 10 kistj. chin. thee. *N. H. M.*

Naar china via Samarang per amer. schip *Sea Breese* kapt. Geo Newell.

1 werp anker. *Martin Dyce en co.*
450 pic. rotting. *Paine Stricker en co.*

Naar grissee per ned. ind. bark *Al Aloewie* gez. sech Oemar bin Mocht. Bafade,
55 pic. peper. 7 fl. arab ghie. *sech Oemar Alkatrie.*
16 st. stolpen. *said Aloewie Satrie*
5 kn. divers kramerijen. *sech Awal Jawas*

Naar Samarang par ned. ind. schip *Ellen* kapt. Lebert

13 ks. kramerijen. 2 vn. azijn. 2 ks. modewaren. 1 do. porcelein. 1 do. gew. doeken. 18 kn. manufact. *Bahre en Kinder.*
20 kn. rijnwijn. 2 do. pianos. 1 do. absijnth. *Bornand.*
486 pic. ijzer. 1 kt. cambrics. *Oeij Tiangdjoen.*
2 kn. sigaren. *H. Plump.*
2 do. neteldoek. *McEwen en co.*
2 kn. eau de cologne. 1 do. gember. 1 do. galenterien. 1 do. zijde stoffen. *Campredon.*
100 kn. madapoll. 30.000 st. goenie zakk. *N. H. M.*
4 kn. kain pandjang. 4 do. kat. goederen. *Kopersmit en co.*
3 kn. modewaren. 1 slijp steen. 18 kalkoenen. 20 kn. [illegible] *John Pryce en co.*
3 kn. glazen. knoopen. 310 pic. zwart. ijzer. 2 ks. [illegible] *Tiedeman en v. d. Burg.*
1 kt. slendangs. 2 do. chitsen. 2 do. ravensdoek. 2 [illegible] kramerijen. 3 do. papier. 2 do. spiegeltj. 1 strammin en [illegible] vatj. loodwit. *Busing Schroder en co.*
1 kt. likeur. *Haager en Schuurman.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.

Bataviasche Tent[oonstelling]

De commissie maakt bij deze bek[end] ... [morg]en Woensdag, van des mo[rgens] ... tot half twaalf ure, het korps ... in het gebouw der Tentoonstelling ...

S. D. SCHIFF

L. H. DE ...

BATAVIA, 25 October, 1853.

... de aardappelen, 3 kn. gedr. katoen. M...

... pakk. manuf. Tiedeman en v. d. Berg.
... pic. metaalwaren. Hunter Houghton en ...
... bundl. matten. Anderson ... en c...
... kt. garen ..., van Riet.
... kn. manufaktn. 2 kn. ... 5 do. ...
... gezouten tongen. 15 sponsen. 20 ...
... pakk. leder. 10 ps. ... do. ...
2 ... monsters E. Moormann en co.
3 ... stoelen. Reijn.

Van Samarang per ned. ind. brik ...
5000 bundl. matten. Adam en co.
1 kn. ... 1 do. ... L. ...

Van Padang per ned. ind. ... Sumatra ...

Van Singapore per eng. stoomsch. Chusan ...

... do. ... Sueremonde? en co.
... do. Moormann en co.

Van Singapore per ned. ind. stoom...
... coll. manufakt. 4 manden. ...
... Alocwie? Segaf.
... manufakt. 2 manden ...
... kruid. ...
... papier ...
... pakken garen. 3 coll.
... 1 kt. papier. 1 kn. ...
... 40 pakk. thee. 4 kn.
... 6 coll. ... waren. ...